

PLAN 2011 2013 DE CODESENVOLVEMENTO

Contexto

As migracións internacionais, en particular as relacionadas coa procura de traballo, son un aspecto máis do proceso de globalización en que estamos inmersos desde algúns decenios.

O aumento dos fluxos de comunicación, a difusión e a permeabilidade dos modelos culturais, os crecentes intercambios de bens e servizos así como o incremento dos fluxos financeiros e dos investimentos internacionais, forman parte do mesmo fenómeno, polo cal a mobilidade das persoas está tamén aumentando. A organización da produción alcanzou un inédito nivel de internacionalización e de dispersión xeográfica. Os países “desenvolvidos” viven un proceso de desindustrialización e de cambios profundos nas súas estruturas económicas, cada vez máis baseadas no sector dos servizos avanzados (financeiros, bancarios, etc.) e na innovación tecnolóxica. Ao mesmo tempo, manufactúralas tradicionais estanse transferindo en países máis competitivos polo custo do traballo, a fiscalidade, as normas ambientais, etc.. Pode parecer que este proceso achegue ás poboacións máis numerosas e pobres do planeta a resposta ás súas condicións precarias, creando oportunidades de traballo nos seus países. Con todo, a deslocalización das fases produtivas máis intensivas en man de obra non está freando os fluxos migratorios, senón ao contrario, favorece unha maior mobilidade das persoas.

Tal e como argumentan eficazmente moitos estudiosos, entre outros Saskia Sassen, os factores que fomentan as migracións están intimamente relacionados cos procesos de integración económica, comercial e financeira que abarcan gran parte dos países do planeta. Máis globalización significa tamén máis inmigración, a pesar das políticas de acollida restritivas postas en marcha polos principais países de destino. Neste contexto, a sociedade civil organizada concentrou os seus esforzos na acción social e na información dos inmigrantes, apoiando aqueles que tiveron menos éxito no seu proceso migratorio e promovendo que a migración responda cada vez máis a un proxecto persoal e familiar consciente e informado. Tamén MUSOL traballou neste sentido, considerando a decisión de migrar unha opción persoal e familiar que se vincula ao dereito á liberdade de circulación ou movemento, que debe ser exercido contando con toda a información necesaria.

En particular, desde 2006, MUSOL empezou en Bolivia e na Comunitat Valenciana a súa primeira iniciativa de codesarrollo dirixida a acompañar aos inmigrantes no seu proxecto migratorio, fomentando unha inmigración informada e regular e apoiando ás organizacións de inmigrantes na Comunidade. Xa entón empezouse a estudar o fenómeno das remesas, pondo de manifesto como o inxente volume de recursos enviado ás comunidades de orixe estivese destinado principalmente a financiar o consumo dos fogares de orixe, mentres o investimento de remesas en actividades produtivas era menor. Nunha segunda fase, a partir de 2009, MUSOL profundou o traballo tanto en Bolivia como en España, a favor do investimento produtivo das remesas, investigando e difundindo os sectores económicos máis propicios e prometedores en Bolivia para que os inmigrantes bolivianos en España coñecesen as oportunidades máis interesantes de investimento.

A crise financeira de 2008 e as crises económicas que se manifestaron a partir dela, cambiaron radicalmente o contexto das migracións a España. O alto nivel de paro

reduciu o número de chegadas mentres aumenta o número de migrantes que retornan ao país de orixe, tamén a Bolivia. As dificultades en manter e atopar traballo reduciu o volume das remesas enviadas de España a Bolivia.

Xustificación

Entre 2009 e 2010 o volume de remesas enviadas de España a Bolivia reduciuse un 7,88 %, pasando de 663 a 611 millóns de euros anuais. Con todo, trátase dun valor aínda considerable e da súa xestión e investimento depende o futuro de moitas familias cuxa fonte de ingresos en España periga debido á crise.

Neste contexto, destacan outras formas de achega dos inmigrantes ao desenvolvemento das súas comunidades de orixe, que se basean na fluidez do mundo actual e no gran número de persoas que viven fóra do seu país, sen deixar de ter un contacto constante coa súa familia e comunidade de orixe. No mundo plano dos mapas xeográficos, hai liñas que indican onde acaba un país e acaba outro pero os seres humanos non coñecen barreiras. Baste con pensar na diferenza entre China e o pobo chinés: China é un enorme país asiático, o outro unha nación dispersa en todo o planeta.

A emigración pode ser vista como unha importante perda de capital humano para os países emisores pero este fenómeno tamén ten outra cara. Os emigrantes amplían a súa rede de contactos sen perder a proximidade ao seu país de orixe grazas ás novas tecnoloxías e as facilidades de transporte. Durante o proceso migratorio adquiren importantes coñecementos e habilidades, tendo oportunidades formativas e de aprendizaxe práctica dificilmente accesibles no país de orixe. Transmitir, trasladar e utilizar en patria este conxunto de saberes e experiencias é fundamental para promover o desenvolvemento das comunidades de orixe. Ao mesmo tempo, as redes de inmigrantes a nivel global permiten ás novas tecnoloxías expresar ao máximo o seu potencial, facilitando a relacións persoais, comerciais e de negocio. As migracións fan fluír as informacións de forma rápida e fiable, pon en contactos e establecen lazos entre persoas con boas ideas, fomentando a colaboración tanto dentro dos grupos nacionais como entre grupos diferentes.

A posta en valor deste potencial de desenvolvemento depende da organización e articulación dos colectivos migrantes nos países de destino e nas comunidades de orixe. Iso require institucións e organizacións sensibilizadas e formadas, que promoven activamente políticas e iniciativas de apoio a este proceso. Trátase dunha opción estratéxica de amplo alcance, que acaba favorecendo a cohesión social tanto nos países de destino, a través da integración, así como nos países de orixe, favorecendo o desenvolvemento local.

Áreas Xeográficas prioritarias

Os países en desenvolvemento prioritarios para a acción de MUSOL en codesarrollo son determinados pola procedencia xeográfica das principais comunidades de migrantes en España e polas prioridades xeográficas establecidas no Plan Estratéxico Xeneral de MUSOL, para o período 2011-2013.

Entre os países prioritarios para MUSOL, Bolivia, República Dominicana e Senegal son os que contan con numerosas comunidades de inmigrantes en España: segundo os datos oficiais (que non toman en conta os inmigrantes en situación irregular) os bolivianos en

España son 139.120, equivalente ao 5,20 % dos inmigrantes procedentes de fóra da Unión Europea.

Os dominicanos son 60.942, o 2,28 % dos inmigrantes extra-europeos e os senegaleses son 47.477, o 1,74 %.

Sen prexuízo das iniciativas de codesarrollo que se poidan emprender en Senegal e en República Dominicana, xa que MUSOL en Bolivia conta cun percorrido significativo de traballo con poboación migrante empezado en 2006, prevese concentrar neste país a actuación en codesarrollo.

En España, o traballo cos inmigrantes dos países citados concéntrase na Comunitat Valenciana, onde se atopa a sede de MUSOL e onde se realizaron as experiencias anteriores de codesarrollo, implicando á comunidade boliviana a través das súas organizacións. Con todo, no trienio 2011-2013 poderase dar alcance nacional ás iniciativas de codesarrollo, a través das nosas delegacións en Cataluña, Extremadura, Castela A Mancha, Castela e León, Galicia, Comunidade de Madrid e Illas Baleares.

Sectores e metodoloxías prioritarias

Formación e información sobre o proceso Migratorio:

información de migrantes e potenciais migrantes tanto en España como no país de orixe sobre o proceso migratorio, os aspectos legais, económicos e sociais con iso relacionados.

Uso estratéxico e informado das remesas:

Investigación, sensibilización e formación dos inmigrantes e das súas familias nas comunidades de orixe para fomentar o uso produtivo e o aforro das remesas, producindo información de calidade sobre acceso a crédito, oportunidades de investimento.

Promoción da implicación de institucións e organizacións na creación de mecanismos de cofinanciación dos investimentos produtivos, en orixe e destino. Fomento dos fluxos creativos e das remesas de coñecemento: implicación de inmigrantes con particulares competencias e habilidades en redes de aprendizaxe, de negocios inclusivos e accións de formación, con uso das novas tecnoloxías, nos países de orixe.

Fortalecemento institucional para o codesarrollo:

Fortalecer as organizacións en orixe e en destino para mellorar a articulación e a representación democrática dos inmigrantes, así como fortalecer os entes, en particular locais, para fomentar o deseño de axendas de codesarrollo compartidas.

Contrapartes Locais Estratéxicas

Tendo en conta que o país prioritario principal para a acción de codesarrollo de MUSOL é Bolivia, as organizacións locais estratéxicas son CEDESCO e a Fundación Social

Uramanta, polo traballo previo con comunidades de Bolivia onde a emigración é un fenómeno moi presente e pola experiencia de acción social con familias en que un ou máis compoñentes emigraron.

En España, MUSOL traballará coas asociacións de bolivianos da Comunitat Valenciana, sen prexuízo das accións que se poidan levar a cabo noutras comunidades autónomas.

Matriz resumo da interrelación entre prioridades estratégicas /geográficas /sectoriales /contrapartes

EIXOS ESTRATÉXICOS DE ACCIÓN (V.ENUNCIADOS NO MARCO ESTRATÉXICO)	MACRO-SECTOR ESTRATÉXICOS DE ACCIÓN (V.ENUNCIADOS NO MARCO ESTRATÉXICO)	SECTOR PRIORITARIO NO PAÍS	ZONAS DO PAÍS DE INTERVENCIÓN PRIORITARIA PARA O SECTOR
codesenvolvemento	Traballo en conxunto coas organizacións das organizacións de inmigrantes en España para fomentar a súa participación nos procesos de desenvolvemento dos seus países de orixe.	Formación e información sobre o proceso Migratorio	Bolivia e España.
		Uso estratéxico e informado das mesmas	Bolivia e España.
		Fomento dos fluxos creativos e das remesas de coñecemento.	Bolivia e España.
codesenvolvemento	Acompañamento aos gobernos locais e rexionais dos territorios de orixe e de destino para fortalecer as capacidades do seu persoal para mellorar as actividades que realizan para a xestión da inmigración nos seus territorios.	Fortalecemento institucional para o codesarrollo	Bolivia e España.
codesenvolvemento	Fortalecemento das organizacións	Fortalecemento institucional para o	Bolivia e España.

	de inmigrantes en España para favorecer a su afirmación como interlocutores transnacionales de entes locales e autonómicos españoles e de países de orixe.	desarrollo	
--	--	------------	--